

नागपूर येथील दीक्षाभूमी या स्थळास -अ० वर्ग
पर्यटन स्थळ म्हणून घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विकाक-२०१४/३/प्र.क्र.२७२/पर्यटन
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२
तारीख: ८ मार्च, २०१६

वाचा -

- १) विभागीय आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्र.निशा/सांस/दीक्षा/२०१५/१५१०, दि.७/४/२०१५
- २) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग क्र.विकाक-२०१४/ ३/ प्र.क्र.२७२/ पर्यटन, दि.१४/८/२०१५,
- ३) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग क्रमांक: टीडीएस-२०१५/१२/ प्र.क्र.१०६५/पर्यटन, दि.२२/२/२०१६.
- ४) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग क्रमांक: क्र.टीडीएस-२०१५/ १२/ प्र.क्र.१०६५/पर्यटन, दि.८/३/२०१६

शासन निर्णय-

संदर्भ क्र. २ येथील शासन निर्णयाद्वारे नागपूर येथील दीक्षाभूमी या स्थळाला -ब० वर्ग पर्यटन स्थळ म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

२. नागपूर येथील दीक्षाभूमी हे राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे स्थळ आहे. तेथे वर्षभरात सुमारे ११ लाख भाविक/पर्यटक भेट देतात. मा.डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या उपस्थितीत लाखो भारतीयांनी तेथे बौद्ध धर्माची दीक्षा घेतली असून इतक्या विशाल जनसमुदायाने स्वेच्छेने बौद्ध धर्माची दीक्षा घेण्याची ही एकमेव घटना आहे. त्यामुळे या ठिकाणास ऐतिहासिक व धार्मिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे. या ठिकाणी भारतातील बोधगया या शहराव्यतिरिक्त असलेला एकमेव बोधीवृक्ष आहे. या दीक्षाभूमीवर अत्यंत भव्य व अर्वाचीन वास्तुनिर्माणातील आश्चर्य ठरावे, अशा स्तुपाच्या आकाराची इमारत आहे. या स्थळाला देश-विदेशातील मान्यवरांनी भेट दिली आहे.

३. वरील सर्व बाबी विचारात घेऊन या प्रकरणी -अ० वर्ग पर्यटन स्थळ दर्जासाठी आवश्यक असलेल्या निकषांची पूर्तता होत असल्यामुळे संदर्भ क्र. २ येथील आदेश अधिक्रमित करुन या शासन निर्णयाद्वारे दीक्षाभूमीला पर्यटन स्थळाचा -अ० वर्ग दर्जा देण्यात येत आहे.

४. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०४१३१०५८४८३२२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

र.ल.लखोटे
कार्यासन अधिकारी.

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा. राज्यमंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र -१, मुंबई.
- ७) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र -२, नागपूर.
- ८) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई / जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ९) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) प्रधान सचिव (२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) सचिव (पर्यटन), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) विभागीय आयुक्त, कोंकण / नाशिक / पुणे / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर.
- १३) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.
- १५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
- १६) ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) सभापती नागपूर, सुधार प्रस्थास, नागपूर.

- २०) मुख्य सचिव यांचे उप सचिव
- २१) सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी.
- २२) मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद
- २३) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा
- २४) सर्व विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधानसभा.
- २५) सर्व विधानपरिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानपरिषद
- २६) अतिरिक्त जिल्हाधिकारी, तथा जिल्हा पर्यटन समन्वय अधिकारी.
- २७) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- २८) निवड नस्ती, पर्यटन.